

Trag Biljke NEDELJNIK #079 - Počele su nam najeзде predatora

Datum: 20. April

Kratak sadržaj:

Kako da poseješ blokove za brzi uzgoj

Nadin kutak

Brz savet - 5 biljaka koje možete da sadite iz kupusarice

Pojavile su se gusenice malog kupusara

Lukova zlatica

Problemi s baburama

Kako da izračunate broj sadnica koji vam je potreban?

5 grešaka koje pravite kod sadnje paradajza

Biljne kombinacije koje odbijaju smrdibube

Kupusne stenice

Brz savet - Spisak biljaka koje su cele jestive i kojima je jestiv samo plod

Šta nam poručuje ozimi luk koji cveta?

Za one koji porede zemljane bašte sa perma modelima

Podsetnik na rokove

Obaveštenje o novim ponudama

Jako dugo tražimo rešenja za naš život na različitim mestima i uvek izvan prirode. Čitave generacije odrastaju bez spoznaje kakav je ukus domaćeg paradajza. Povratak prirodi ne može biti lak. To podrazumeva kompletnu transformaciju ličnosti.

To što nismo navikli na autentične, prirodne ukuse povrća jer predugo jedemo „nasilno sazrevanje“ se odrazilo na sve sfere života. Jeste li primetili da je vreme dobilo ubrzanje? Imam osećaj da je svaki dan subota.

Pomalo sam rob navika i to smatram velikom privilegijom. Jutro mi počinje tišinom. Zato volim da se probudim pre svih... pre biljaka, mačaka, ptica i sunca. Tada

jednostavno uživam u jutru i osluškujem kako izgleda priroda koja se budi. I svaki dan postavim sebi isto pitanje: koliko još ovakvih jutara mi sleduje?

Teme konačnosti su uvek teške i sve oko nas, mediji, sistem, civilizacija je okrenuta ka životnim ringišpilima koji nas odvlače od te teme jer kada čovek ne postavlja sebi konkretna pitanja daje sebi slobodu da bude bahat. Bahat prema svima i prvenstveno prema sebi.

Da li biste se tek tako svađali s partnerom kada biste postali svesni da imate na raspolaganju još 250 prilika za svađu? Da li bi vas iznervirala koleginica na poslu kada biste znali da će imati još 50 prilika da vas iznervira? Da li biste pukli nad puževima i voluharicama kada biste znali da imate još 10 sezona pred sobom? Ovo su važna pitanja jer se iza njih krije ne samo strah već uvod u zahvalnost. Tada se dan mnogo bolje iskoristi. Ne troši se na beznačajne odnose. Ne haba se kao da nema vrednost.

Ovakav odnos prema vlastitom vremenu je nešto što se ne uči u školama jer celi svet i sve industrije nas vode ka neprirodnoj večnoj mladosti.

Sve industrije i celi sistem žive na osnovu naših svađa, podeljenosti po svim osnovama pa tražimo instant rešenja za sve probleme u životu. Razumem svakog od vas jer i ja sam bila na istom mestu. Trebalo mi je vremena da postavljajući pitanja uđem u proces transformacije ličnosti u kome je potrebno da se mirite sa mnogo aspekata svoje ličnosti.

Svoj život bi u skladu s tim mogla da podelim na bar 5 različitih života jer ih je živela druga Ja i sve te osobe su bile mnogo hrabrije od mene. Meni danas nije potrebna velika hrabrost jer sam transformisana i svesna pa sve odluke donosim lako i još lakše povlačim granice.

Kreće nam lagano i buđenje predatora. Sve je više onih koji traže prirodna rešenja za neprirodne bašte, prirodna rešenja za svoje neprilagođene prirodni ličnosti, prirodna rešenja za odnose sa samom prirodom. Da bi prirodna rešenja funkcionisala potrebno je prirodu vratiti u svoje živote.

Meni je pomogla spoznaja da raj ne pravimo spolja, oko nas, raj pravimo unutar sebe. Zapravo se svako od nas rađa sa ličnim rajem samo što je on zatvoren u koštanoj srži pa vam se ta vrata otvaraju tek kada očistite svoje misli od stahova, ekocida, besmislenih svađa, jurcanja za napretkom koji to nije i onda se jednog dana probudite i u ogledalu vidite osobu čije kosti nose celi jedan raj, a svaka bora svetli kao putokaz.

I ovo vam pišem dok kroz prozor prodire prvo jutarnje sunce koje očekujem da uleti u sobu prelivajući se preko Kamenika dok mi osvetljava odraze trešanja, starih Milinih šljiva, stoletne jabuke i kruške na kojoj je Rade ukalemio 4 različite sorte direktno na

moj radni sto. I u ovom trenutku postajem svesna da je započeo još jedan radni dan koji je unikat.

U jednom teškom trenutku u svom životu odlučila sam da slušam ljude. Njihova iskustva, savete, percepcije. To mi je puno pomoglo jer sam shvatila da procese koje prolazim neko je već prolazio. Zato vam o ovome i pišem. Da služi na ispomoć.

Koordinator: Goran Pivašević

Direktor: Jovan Banović

Jutjub: Sanja i Jan Rakić, Jovan Banović, Goran Pivašević

Instagram: Katarina Kremenović

Tik tok: Jovan Banović

FB stranica: Jovan Banović, Goran Pivašević

Administratori platforme: Nada Radinić, Marko Petković, Gordana Bojanić, Mia Božić, Jasmina Nenadić, Sabina Kovačić, Nina Martinović, Nedeljko Ivanešić.

Autor edukativnog programa, video materijala i tekstova sam ja Biljka.

Trag Biljke je jedna od retkih samoodrživih i međunarodnih platformi koja povezuje 30 zemalja, 394 gradova.

KAKO DA POSEJEŠ BLOKOVE ZA BRZI UZGOJ

Ukoliko imate Projekat bašte i do sada ništa niste posejali ne brinite jer imate vremena. U tekstu navodim da se kašnjenje može desiti samo kod spanaća, rotkvica, rukole, matovilca ukoliko se ne poseju do sredine aprila. To je napisano u skladu sa smenom kultura jer se u ovom Projektu bašte te kulture nalaze kao pretkulture na Analizi 3.

Sve što je napisano u Projektu za proleće se može sejati sve do 15.05 (za sve klimatske zone osim planina kod kojih može do 15.06.) ali se samo na Analizi 3 radi izmena. Imate dve opcije:

1. Da preskočite pretkulture i sačekate sadnju glavnih kultura koja je isplanirana za tu analizu.
2. Da postavite blokove za BU. Blokovi se postavljaju tako što sve ove kulture sejete ali preskačete mali prostor koji se ostavlja za glavne kulture. Na primer, kolektivni tunel broj 3 koji sadrži mladi luk i rukolu je čuvar mesta paradajzu i po pravilu kada se

sve poseje na vreme ove kulture se beru pre sadnje paradajza. U ovom slučaju vi ćete ih sejati tako što na mestu gde ide paradajz stavljate štapić i ostavljate prostor od nekih 20 cm da se ubaci paradajz. Paradajz se ubacuje oko 15.05. pa će ujedno praviti i hlad ovim kulturama koje rano cvetaju na visokim temperaturama kao što je rukola. Ako i ne želite da posejete ostale kulture iz kolektivnih tunela kao što su spanać, rotkvice i rukola obavezno u blokove ubacite luk za mladu berbu.

Sve ostalo što je napisano u Projektu bašte možete da posadite do sredine maja za optimalni rast.

Nove verzije Projekata bašte biće dostupni za kupovinu **do 15.05.** i za ovu godinu više neću biti u prilici da se posvetim izradi novih Projekata tako da je prodaja Projekata bašte za ovu godinu završena.

Ovo je bilo vrlo zahtevno i naporno iskustvo koje iziskuje puno vremena, pa zbog već unapred isplaniranih aktivnosti sva pažnja Tima biće usmerena u reorganizaciju platforme, a moja u izradu brošure i knjige.

Još 4 Nedeljnika ćete moći da čitate o ovoj temi i nakon toga se ta tema za ovu godinu završava. Prilično me raduje to jer je snimanje ove teme bilo naporno, ali mi smo kao Tim dali sve od sebe da ova tema probije sve algoritme.

Ja sam kao autor ove ideje, ovakvog rešenja jako srećna jer imam osećaj da u vašim baštama živi iskra mene koja će vam pomoći da i pored svih obaveza uspete da uzgajete mnogo hrane za svoje porodice. Projekat bašte je doživotno rešenje, a i nakon što se zatvori prodaja Timovi će biti dostupni za sva vaša tehnička pitanja na mejlu.

Više informacija o trenutno dostupnim verzijama Projekata bašte možete da pročitate ovde: <https://tragbiljke.com/projekti-bio-baste/>

NADIN KUTAK

Piše: Nada Radinić

Dani su se pristojno produžili i užitek je na kraju dana nabrajati sam sebi što si sve stigao od posla napraviti. Zapravo, veći je užitek nabrajati to drugima, ako ćemo pravo. Upravo je tako danas pred kraj radnog vremena bilo u našem „Boravku“ na Viber platformi Trag Biljke. Subota, pa još k tome lijepo vrijeme, rasadnici puni zdravih i jedrih presadnica, a perma modeli, gredice i gajbice spremni da prime nove stanovnike.

Veliko je zadovoljstvo kad biljčice koje si od malena čuvao od hladnoće i loših

uvjeta, konačno možeš danju i noću ostaviti da uživaju na suncu i mjesecini i naočigled rastu i napreduju.

Treba sve njih smjestiti na gredice i u posude. Pošto moramo uzgojiti više sadnica nego što nam je isprva potrebno, kako bi imali rezervu u slučaju nevremena, gladnih buba i gmizavaca, uvijek se traži mjesto više gdje će se privremeni višak smjestiti.

Jako volim tzv. mini vrtove koje sadim u žardinjere i razne prikladne posude, ali te posude koje se kupuju mi nikad nisu tako praktične kao najobičnije plastične i drvene gajbice u kojima se transportira voće i povrće na tržnice i trgovine. Jednako su prikladne i stiroporne kašete za transport ribe. Za sad se sve to može besplatno nabaviti na tržnicama, većim trgovinama, ribarnicama i slično. Žalosno je da se nakon samo jednog transporta odbacuju u otpad, pa vas potičem ako niste, nabavite ih i iskoristite u razne svrhe. Gajbice su mi s vremenom prestale biti "privremeno rješenje" i postale stalni alat u vrtu. Na blogu možete vidjeti neke od načina kako ih koristim, a također sam skupila i još raznih ideja kako ih praktično i pametno upotrijebiti.

Kolekciji mojih jestivih trajnica su se pridružile još neke nove biljke. Na nekima sam naučila lekciju i sada je ponavljam na ispravan način. O tome također pišem i prilažem puno slika na blogu.

Mojih 55 sorti rajčica iz 76-og kutka je imalo odličan privremeni dom u jednoj stiropornoj kašeti. U međuvremenu su lijepo narasli i divno napreduju. Vrijeme je da ih razdvojim i presadim. Kako sam to napravila bez da pobrkam nazive sorti? Sve vas ovo čeka na blogu „Probaj ovako“, pa kliknite na link i pridružite mi se u još jednom našem ugodnom druženju:

[Probaj ovako! - Nadin kutak 79](#)

Lijep pozdrav!

BRZ SAVET - 5 BILJAKA KOJE MOŽETE DA POSADITE UZ KUPUSARICE

Sada smo usred sadnje kupusarica pa je važno da znate kako možete da udomite eventualni višak presade i da pri tome na 40 cm kvadratnih posejete umesto jedne 7 kultura.

Prvo ćete presaditi kupusaricu. Njoj je važno odvojiti 40 cm kvadratnih u sezoni. Nakon toga ćete oko nje da postavite gnezda za setvu spanaća i rotkvica koje spadaju u BU sistem, jedan praziluk, jednu blitvu, jednu cveklu i obavićete setvu peršuna u

gnezdo.

Sve ove kulture se međusobno podržavaju i štite.

POJAVILE SU SE GUSENICE MALOG KUPUSARA

Mali kupusar (Pieris rapae) je vrsta leptira čija gusenica nanosi veliku štetu kulturi po kojoj je dobio ime. One se hrane zelenom masom biljke, uništavajući je i prljajući svojim izmetom. Tokom godine javlja se u dve generacije, a odrasle jedinke su prepoznatljive po karakterističnoj krem-žutoj boji krila sa sitnim tačkama tamne boje. Ovaj insekt se ponekad poistovećuje i sa moljcem, prvenstveno zbog svog izgleda.

Potrebno je reagovati čim se primeti prisustvo makar jedne gusenice po biljci. Naročito se savetuje praćenje pojave ovih leptira i njihovog leta, jer ne lete daleko i legu jaja u neposrednoj blizini gde je uočen. Suzbijanje treba biti obavljeno pre nego gusenice narastu dovoljno da se počnu ubušivati u glavice.

Široko je rasprostranjen, pa ga je tako moguće pronaći u celoj Evropi, severnoj Africi, Aziji, Americi, Australiji i Novom Zelandu. Osim što napada kupus, utvrđeno je i da se ova vrsta hrani i drugim kulturama iz porodice kupusnjača.

Gusenica je zelene boje sa sitnim belim dlačicama, a duž leđa ima žutu liniju i svuda po telu male crne tačkice, a na nju je jako važno obratiti pažnju. Ova larva se na početku nalazi na površini glavice kupusa i hrani se sokom i epidermom. Veoma brzo napreduju pa im za kompletan razvoj treba oko 15 dana pri prosečnim uslovima. Sam razvoj larve ima 5 faza i na kraju joj je dužina 30 mm.

Lutka malog kupusara se nalazi na biljki gde se gusenica hranila, obično uz neki nabor. Dužina obično bude oko 20 mm sa tim da boja varira pa se javlja kao zelena, siva, žućkasta i po sebi ima nepravilnih smeđih mrlja. Za razvoj leptira u ovoj fazi pri prosečnim uslovima treba oko 11 dana, ali treba znati da će lutke koje se razvijaju u jesenjem periodu tako da prezime.

Jaja su žućkaste boje u kasnijoj fazi, ali neposredno kada ih ženka položi budu svetle boje. Dužina jaja je 1 mm i često se kaže da imaju oblik kao metak. Ženke najčešće polažu jaja pojedinačno, ali se dešava da budu položena u nepravilnim grupama. Svako od njih poseduje po 12 žljebova koji im daju hrapavu teksturu.

Lutke koje su prezimile obično se nalaze ispod osušenog lišća ili u zemlji. Iz njih se u aprilu legu leptiri prve generacije koji do maja meseca legu jaja. Već krajem juna i početkom jula javljaju se njihove larve-gusenice. Jedinke druge generacije prisutne su

tokom avgusta meseca.

S obzirom da se sve više baštovana javlja sa ovim problemom savetujem da radite pregled kupusarica. Ovo je poslednja generacija kupusara i može se očekivati još jedan razvojni ciklus larva u oktobru pa ne bi bilo dobro da vas iznenadi masovna pojava u bašti.

Pregled listova je jednostavan: samo podižete listove i tražite žućkasta jaja ili gusenice ispod listova. Problem se takođe lako rešava lako jer su gusenice spore pa ih je lako sakupiti i odneti iz bašte. Nemojte da ga ubijate jer je deo lanca već ga odnesite u obližnju šumu.

Oštećene biljke dohranite sa TBĐ na bazi N koje je potrebno imati uvek negde u rezervi za oštećene biljke.

LUKOVA ZLATICI

Lukova zlatica *Lilioceris merdigera* (L.) periodično se pojavljuje kao štetočina na luku i praziluku, ali do sada nisu zabeležene ekonomski značajne štete. Domaćini ovog insekta su biljke roda *Allium*, *Lilium*, *Polygonatum* i *Convallaria*.

Lukova zlatica oštećuje luk izgrizanjem lista. Štetu prave i odrasli oblici i larve, ali štetniji je stadijum larve. Odrasli insekti su kornaši crvene boje, veličine tela od 6 do 8 mm, sa izraženim crnim antenama. Prema podacima iz literature ima jednu generaciju godišnje. Prezimljuje kao imago (odrasli insekt) u tlu. U proleće izlaze iz tla i hrane se lišćem luka i drugih biljaka.

Ženka polaže jaja na dnu lista i jaja su karakteristične crvene boje. Vrlo se lako primete. Upravo sada od sredine aprila ženke polažu jaja pa je jedna od najboljih prevencija problema da se uradi pregled listova luka. S obzirom da je samo jedna generacija godišnje ovaj posao radimo samo jednom. Štetu koju pravi na luku često mešamo sa lukovom muvom jer je u početnoj fazi slično, a kasnije se vide malo veće rupice na listovima kao i kanali u belom delu luka.

Ovaj problem je lako rešiv pregledom biljaka.

PROBLEMI SA BABURAMA

Oniscidae, kopnene babure ili mokrice, podred su viših kopnenih rakova sa 7 pari prsnih nogu. Na prvi pogled liče na insekte, pljosnatog su duguljastog oblika. Prekriveni su hitinoznim člankovitim oklopmom.

Kopneni oblici žive na vlažnim mestima pod lišćem ili drvetom. Razlikuju se obična ili zidna babura (*Oniscus asellus/ murarius*), podrumška (*Porcellio scaber*) i klupčasta (*Armadillidium vulgare*) koja je česta u Sredozemlju.

Hrana im je propadajuća organska materija, ostaci voća i povrća, raspadajuće biljke i lišće. Kao i kišne gliste, stvaraju velike količine organske mase koja čini tlo plodnijim. Oni su hrana za guštore i macakline, ponekad čak lisice i sove. Važan su deo prehrambenog lanca kao razlagači nežive organske materije, ali i kao hrana za navedene predatore.

Imaju razvijen majčinski instinkt. Zanimljivo je da rađaju žive mlade.

Rezultati brojnih studija dokazuju njihovu sposobnost za bioakumulaciju teških metala. Tako bi se prema radu iz 2019. godine vrsta *Armadillo officinalis* mogla koristiti za monitoring onečišćenja tla teškim metalima.

Poznato je da mogu ukloniti kadmijum, arsen i olovo jonizirajući ga. Na taj način sprječavaju prodiranje jona teških metala u podzemne vode.

I pored toga što je reč o jako korisnim bićima često se iznenadimo da nam prave velike štete na samoj gredici. Zapravo ova pojava je tipična za primorske krajeve. Kada se prenamnože mogu da pojedju sve biljke u PMovima.

U tim situacijama rešenje je da se posipa gnezdo granuliranim belim lukom od koga beže ili da se po PMovima postavljaju gomilice organskog otpada koje im privuku pažnju pa tada ne diraju vaše biljke.

KAKO DA IZRAČUNATE BROJ SADNICA KOJI VAM JE POTREBAN?

Važno je da imate proračun broja sadnica koje su vam potrebne za narednu sezonu jer se u suprotnom opteretite sa velikim brojem sadnica koje ne možete da posadite u baštu jer nemate mesta pa se na kraju to svede na zaludan posao i trošak. Ukoliko dobro isplanirate broj sadnica taj višak može biti minimalan i dovoljan kao amortizacija usled delovanja predatorskog lanca. S druge strane ako posadite premalo sadnica nećete imati ukupan bilans hrane i bićete primorani da kupujete sadnice, što je još veći problem.

Da biste isplanirali broja sadnica ili semena koje je potrebno posejati u okviru rasadnika potrebno je da ostvarite jedan uslov, da imate jasan plan za svoju baštu. Bez jasnog plana vraćamo se na početak ovog teksta. U tom planu imate određenu kulturu u odrđenom broju redova u gredici pa ću radi lakšeg pojašnjenja da iskoristim

kao primer jednu kulturu i neka to bude paprika.

Elementi koji su vam potrebni da biste izračunali ukupan broj semena koja ćete posejati u rasadniku su:

1. Koja je dužina gredice? S obzirom da gredice imaju integralne sisteme, prvih 30 i poslednjih 30 cm to je potrebno odbiti od ukupne dužine gredice kako bismo dobili dužinu reda za setvu. Kao što sam za primer uzela papriku, tako ću u ovom slučaju kao primer uzeti školski primer PMA 1,2 m širina i 4 m dužina. Kada od dužine odbijemo $30 + 30 = 60$ ostaje nam dužina reda 3,4m.
2. Druga informacija koja nam treba jeste razmak kod sadnje i ako sam već uzela kao primer papriku razmak je 30 cm. Ako sam već napisala da je dužina reda za papriku 3,4 m onda nam u skladu sa razmakom u tom redu stane 11 paprika.
3. Treća informacija je da li se biljka sadi solitarno ili u paru. Paprika se sadi u paru pa u skladu s prethodnim za jedan red nam treba ju 22 paprike.
4. Jako je važno da svemu ovome dodate 30% amortizacije. To podrazumeva gubitak od strane predatora, klimatskih nepogoda, naše lične nespretnosti i kako bismo bili opušteni i bez strahova da ćemo nešto da upropastimo na ovaj broj 22 dodaje se 30% i tada dobijamo da je 30 % 6,6 paprika i ukupan broj je zaokruženo 30.

Postoje kulture koje se uzgajaju kao sadnice ali spadaju u sporedne kulture koje ne trebaju stalno mesto pa se mogu posaditi u mnogo većem broju nego što je to predviđeno projektom kao što su; salate, blitva, cvekle, praziluk, celeri i kelerabe. Njih uvek možete da posejete u većoj količini.

Svi baštovani koji imaju Projekat bašte za kontinent i primorje imaju sve informacije koje su im potrebne da izračunaju ukupan broj sadnica. U skladu sa izabranom parcelizacijom možete lako da izračunate broj sadnica za svaki rasadnik jer su vam sve ostale informacije napisane u tehničkim skicama i pojašnjene u vodiču kroz analize gredica.

5 GREŠAKA KOJE PRAVITE KOD SADNJE PARADAJZA

Kod prvog udara plamenjače vaš paradajz je preko noći spaljen i morate da ga čupate, nagli skok temperatura je izazvao toplotni udar i paradajz izgleda kao skuvan i to preko noći, u bašti imate dzunglu od paradajza koji zbog toga kasni sa plodonošenjem, imate puno zelenih plodova i paradajz sporo sazreva... ne brinite, to su posledice grešaka koje radite kod sadnje i jako lako možete da ih rešite.

Postoji pet grešaka koje često radite kod sadnje paradajza pa idemo redom, a usput savetujem da pogledate istoimenu epizodu.

1. Plitko posađen paradajz – paradajz se sadi duboko, do prvih listova jer na celom, ukopanom delu stabla razvija dubok koren. To je osnovno kako bi izdržao toplotni udar i plamenjaču.

2. Ne sadite paradajz u paru – stav koji stalno izaziva napad na društvenim mrežama. I nakon 15 godina koliko govorim da se paradajz sadi u paru ovo je očigledno najveća kontraverza XIX veka, sudeći po broju blokiranih na stranici. Ako niste upućeni u delovanje alelohemikalija i fitoncida savetujem da to proučite jer je u ovom slučaju paradajz najbolja biljka kuma samom sebi. Putem korena se međusobno podržavaju, a kao posledica tog združivanja imamo jake biljke koje mogu da izdrže udare sezove. Možete da spojite i različite sorte, to je jako dekorativno u bašti pri čemu naglašavam da je paradajz samooplodan i da ne treba da vas brine ukrštanje. Ono što ne bi trebalo da uradite je da spojite determinantnu i indeterminantnu sortu što nas vodi do treće greške.

3. Ne znate da li je vaša sorta determinantna (niska, ograničenog rasta) ili je indeterminantna (visoka, neograničenog rasta). Paradajz je voće i potrebno ga je orezivati tokom sezone, a ako se setite to su i naše babe radile. Skidanje zaperaka, zalamanje vrhova koje se zove dekapitacija su neke veštine koje su naši stari znali, ali mi nismo naučili pa to sada učimo na predavanjima. U skladu s tim pogledajte predavanje Paradajz, nega kao prevencija. To je prava oda paradajzu i tu ćete naučiti zašto je važno da znate o kojoj se sorti radi i kako da orezujete paradajz tokom sezone. Ukoliko ne orezujete paradajz imate u bašti dzunglu od biljaka koje kasne sa plodonošenjem, plodovi sporo sazrevaju i biljke su zbog velike lisne mase i malo provetrenosti sklone plamenjači.

4. Pogrešna organizacija paradajza u bašti. Paradajz po ovom programu sadimo u mešovitoj sadnji sa ostalim kulturama. Najveća greška je posaditi paradajz u više redova na gredici jer je na taj način loša provetrenost i samim tim nije dobra prevencija problema kao što su crveni pauk, plamenjača, smrdibube. Preglednost je takođe loša. Uz paradajza možete da posadite puno kultura koje učestvuju u sistemu zaštite pa tako imamo dve epizode: najbolja kombinacija za paradajz i 11 kultura koje sadimo uz paradajz. Paradajz se sadi u jednom redu ili u sistemu potkovice na jednoj gredici.

5. Previše sadnica koje želite da ugurate u svoj projekat od 100 kvadrata. Projekat od 100 kvadrata može da primi 60 parova paradajza i na taj način, u kombinaciji sa ostalim biljkama, uz integralne sisteme, imunitet cele bašte je veliki. Ako taj sistem

poremetite time što ubacujete preveliki broj paradajza onda nećete imati vremena, niti mogućnosti da se svakom dovoljno posvetite i imamo onda greške koje nas dovde do problema u sezoni. I manji broj paradajza može dati veliku količinu plodova ukoliko mu se posvetite na pravi način. Ovo je ujedno i najčešća greška.

BILJNE KOMBINACIJE KOJE ODBIJAJU SMRDIBUBE

Kombinovan miris više biljaka daje najjači efekat protiv smrdibuba.

1. Majčina dušica + nana (najbolji duo)

Posadi uz ivice redova paradajza i paprike. Miris ovih biljaka zbunjuje smrdibube i tera ih dalje. Rastojanje: 30–40 cm od paradajza/paprike. Ne saditi preblizu stablu paradajza (majčina dušica voli sunce i suvlje tlo).

2. Majčina dušica + bosiljak

Bosiljak dodatno pojačava zaštitu (odbijaju i lisne vaši). Sadite ih naizmenično između paprika ili na svakih 1,5m između paradajza.

3. Majčina dušica + neven

Neven odvlači pažnju smrdibuba i drugih insekata. Naizmenično sadite majčinu dušicu i neven na svakih 1,5 m paradajza.

4. Majčina dušica + kadifica (tagetes)

Kadifica odbija mnogo vrsta insekata i štiti koren. Naizmenična sadnja po integralnim delovima gredice.

Ukoliko želite da značajno pojačate zaštitu paprike od smrdibuba onda šema sadnje može da izgleda ovako:

Sa jedne strane paprike red nane

Sa druge strane paprike red majčine dušice

Između svake treće paprike jedan bosiljak

Na kraju reda neven ili kadifica. Mogu i obe biljke

Oko paradajza:

1 linija majčine dušice duž cele ivice

Neven ispred svakog drugog kolca

Nana samo spolja (ne blizu stabla jer voli vlagu)

Ovaj raspored pravi mirisnu barijeru koju smrdibube izbegavaju.

KUPUSNE STENICE

Navikli smo na plastične biljke i sterilne uslove. Deci suzbijamo imunitet u svakom segmentu, a sebi inputiramo strahove. Da li je čovečanstvu tako lakše? Imamo suludu potrebu da ubijemo sve što leti, gamiže ili oko naših biljaka diše jer su "nam rekli" da biljka mora da izgleda "kao plastična" da bi plodonosila. Plašimo se iako se biljke ne plaše, one znaju istinu. Hiljade i hiljade godina pamćenja je u njihovom hlorofilu.

U bio uzgoj se ne ulazi usred već od početka. Moraš biti duhovno jak i spreman da deliš. Priroda ti nudi tlo, ali porez uvek mora da se plati. Od tebe se očekuje da nahraniš mnoga gladna usta uz svoja. I tvoju biljku mnoštvo mikroorganizama hrani! Kako je samo teško pojasniti ljudima vezu jer su fokusirani samo na ono što gube. A suštinski dobitak im promiče. Ovih dana je previše pitanja o suzbijanju. Bio smrt je iluzija! A svaka smrt vodi ka novoj!

U bio bašti se krijemo, ne suzbijamo. To je igra skrivača u kojoj učimo i pomeramo svoje granice.

Kupusna stenica pravi velike probleme u svakoj bašti. Čak te letače i hemija teško suzbija. Zato su kupusarice iz konvencionalnog uzgoja toksične. U bio uzgoju je potrebno dobro ih sakriti dok ne ojačaju. Stenice privlači cvet rukolu i rotkvice. Poželjno je da kupus sakrijete u njihovoj blizini. Cvetovi ovih biljaka će iz zadržati na sebi, a mirisi kupusarice i rukolu će biti pomešani i zbuniće insekte. Ukoliko udaljite kupus od rukole ili rotkvice stenice će ga pronaći. Testirala sam intelekt ovih letača i dostojni su protivnici. Takođe je važno da dohranite kupus pepelom u tri faze jer naglo ojača biljke i izaziva ubrzani rast. Kada biljke ojačaju stenice mogu da grickaju listove, ali neće uništiti biljku koja raste iz centra.

Potrebno je da razmutite 200 g pepela u 10 l vode. Time zalivate biljku u oblasti korena tri puta u mesec dana.

Budite strpljivi, biljke su mnogo jače nego što se to vama čini.

Brz savet - SPISAK BILJAKA KOJE SU CELE JESTIVE I KOJIMA JE JESTIV SAMO PLOD

Ovi spiskovi su jako važni jer većina baštovana ne zna da je najveći broj kultura koje

uzgajamo jestiv od korena do ploda. Ovo saznanje vas oslobađa jer iako ne dobiete plod kakav ste zamislili svakako imate hranu.

Biljke koje su jestive cele, od korena do ploda: kukuruz, mrkva, cvekla i paštrnjak, kadifice, dragoljub, tikvice, bobovi, sve kupusarice, dalija, muskatna žalfija, vigne, paprika, loboda, slezovke, tikve, lubenice, dinje, suncokret, grašak, celeri, peršun, mirođija, bosiljak, komorač, korijander, batat, boranije, pasulji, soja, slanutak, sočivo.

Biljke kojima je jestiv samo plod: paradajz, patlidzan, krompir.

Biljke koje su jestive cele, od korena do ploda ali se ne smeju jesti sirove su boranije i pasulji.

Zato se opustite, 90% biljaka u vašoj bašti je jestivo makar one i ne dale plod, jednostavno je cela biljka jestiva, meni je baštovanstvo postalo opuštenije kada sam spoznala ovu istinu.

ŠTA NAM PORUČUJE OZIMI LUK KOJI CVETA?

Pravo pitanje je zašto biljka cveta?

Ona cveta zbog sebe ne zbog nas. Tako smo prisvojili sve delove biljaka, cvet, plod, stablo, krošnju pa mislimo da biljka cveta da bi nam ukrasila prizor, daje plod da bi nas nahranila, stablo joj je odlično da bi nam bila ogrev, resurs, dobra polica... a krošnju svojatamo zbog hlada.

Koliko onog JA je u ovoj rečenici?

Koliko pogrešnog je u ovoj rečenici?

Pa idemo redom: biljka cveta zbog sebe, da bi privukla oprašivače. Što je ovisnija od oprašivanja cvet joj je i lepši. Pratite koje biljke imaju neugledne cvetove i same ce vam reći da su samooprašive. Zapravo se tako ponašaju i ljudi.

Plod je inkubator semenima, stablo provodnik hrane, a krošnja velika kuhinja.

Lako je kada se sve posloži u skladu s prirodom.

A kada biljka cveta? Onda kada joj je vreme da ostavi potomstvo. Vreme procenjuje sama biljka i naše je da se uklopimo ili ne.

Onda kada biljka cveta "pre vremena" po nekim starim kalendarima iz kredenca naših baka tada je biljka pod stresom.

Posmatrajte ponašanje jednog maslačka i sve ćete saznati o biljnom svetu. Kada ga

pokosite do same zemlje on ipak cveta i na najnižoj tački jer mora da ostavi potomstvo, prirodno je to jel?

Lukovi zimski su masovno procvetali i sada baštovani primenjuju različite tehnike kako bi izvukli urod. Kada biljka cveta ona odlazi u nekom materinskom pravcu i sva snaga nije usmerena u glavicu već u cvet. Glavica takve biljke je mala i vremenom otvrdne, luk je neupotrebljiv. Uz redovne kiše skidanje i lomljenje cvetnih drški se nije pokazalo kao efikasno rešenje.

A sta možemo da naučimo o sebi upravo od luka?

Uporni smo u negovanju vlastitih šablona. Uporno sadimo zimski luk i on uporno svake godine procveta. I svake godine ista pitanja "šta da radim s lukom koji je procvetao?"

Problem je što mi i dalje nismo spremni za promene. Kazu da ce opstati oni koji imaju duševne amortizere u ovoj fazi klimatske tranzicije. A usred smo iste. I čudim se kako nismo do sada naučili da zimska sadnja luka uglavnom nije efikasna jer godinama unazad imamo većinsko cvetanje lukova. Nismo jer igramo ustaljenim ritmom, tako nam je lakše.

Vreme je za nove sisteme jer amortizere imamo:

1. Zimski luk koji je cvetao odmah preorjentisati za svakodnevnu upotrebu.
2. U projektima imate crni luk (s) koji ostaje da se glaviči i to će biti zimska hrana.
3. Faliće nam zimskog luka (?) pa tako idemo u obilnu setvu praziluka za majski rasadnik.
4. Faliće nam luka (?) i tako već u septembru idemo sa sadnjom luka za svakodnevnu upotrebu.
5. Realno, Projekti bašte su poznati po velikoj količini luka i neće vam puno faliti ali predlozi pod 3. i 4. se odnose na sve koji ovo čitaju.
6. Ne postoji problem koji ja ne mogu da resim tokom sezone kako bih nadoknadila hranu i premostila klimu.

Odavno ne zavisim od luka iz gajbica koji uzgajam tokom sezone jer u bašti tokom cele godine sadim lukove. Na jesen ubacujem i do deset kilograma jer mladi luk berem i pod snegom.

Luk koji cveta vazda jer je tako odlučio je pokazatelj važnosti da u trenutku promenimo svoje tradicionalne sisteme jer kalendar naših baka ne važi više. Klimu su

upropastile naše loše navike.

ZA ONE KOJI POREDE ZEMLJANE BAŠTE SA PERMA MODELIMA

Da biste uzgajali u PMovima neophodno je da budete spremni na promenu u sebi. Ta stabilizacija vašeg tkiva, hoblovanje duševnih parketa, ključno je u povezivanju sa ovim sistemom. Ovo su živi sistemi koji s vama komuniciraju energetski. Imate kućne ljubimce? Znae već kako se s njima progovara? Ovo vam je isto. Ili će te prihvatiti ili ne, a to zavisi da li vršiš pritisak na njih. Takmičarske energije najgore prolaze. Nekada na prvim konsultacijama odmah spoznam tu takmičarsku energiju i znam da od bašte lako neće biti ništa. Biće to borba.

Ako želite Univerzum blagostanja nećete u mislima koristiti energiju želje već energiju onog što jeste. Ne koristite reči želim već jesam. Ono što živiš to i privlačiš. To vam je tako i u bašti ili da budem precizna, posebno u bašti.

Rečenice koje me vrlo često izbiju iz ravnoteže:

1. "Moja komšinica je u zemljanoj bašti i uveliko bere boraniju, a kod mene ništa još uvek."

2. "Moj muž je posadio krompir u zemlji i već bere, a moj na travi nije ni blizu berbe."

Moje pitanje na ove konstatacije je: zašto ne uzgajate u zemljanoj bašti? Zašto se mučite sa perma modelima? Zašto uopšte komparirate dva sistema koja imaju malo toga zajedničko?

I to pišete ili izgovarate meni koja je pre ovoga bila u zemljanoj bašti godinama i jasno znam kako se razlikuje tempo rezultata jedne i druge bašte. I nikada se neću vratiti u zemljanu baštu.

Zemljana bašta podrazumeva da isfrezate, okopate bar tri puta te biljke i onda zaista možete da očekujete berbu. Zemljana bašta nije upotrebljiva u rano proleće jer nije moguće postaviti RPZ, ali ni zimsku baštu jer to nisu topli kreveti pa biljke lako smrznju. Zemljana bašta je sezonski uzgoj, dok je no dig bašta kontinuirani uzgoj. Pa kada sebi dopustite strpljenje možda i osetite zadovoljsvo rada u ovakvoj no dig bašti.

Motivaciona bio bašta nije za svakoga. Ako si spremna na rad na sebi tek onda je ovo bašta za tebe. Može se desiti da u tebi polomi baš ono što je pogrešno spojeno pa te zalepi tačno kako je potrebno, tačno onako kako si potreban Bogu.

Na početnim konsultacijama prvo pričamo o iskustvu. Kada vas pitam kakvo iskustvo u baštovanstvu imate ne zanima me da li ste ikada sadili jer ja svakog baštovana

vodim kroz sezonu tako što ga vodim kao da prvi put uzima seme u ruke i ne očekujem da bilo šta zna. Pitam vas o iskustvu kako bih znala koliko će vas kočiti vaše predrasude, koliko moram da vas zaljubljujem u sisteme.

Zato kada gubiš strpljenje sa PMovima tada gubiš strpljenje sa sobom jer sebi ne daješ šansu sa upoznaš način baštovanstva koji povezuje resurse, štedi ti novac i oslobađa te zavisnosti od mehanizacije, klimatskih uslova i nepotrebnog rada.

PODSETNIK NA ROKOVE

Kontinent – ide nam kišni period sa blagim padom temperature pa pripazite da li će nam sredinom nedelje skliznuti u mraz kada izvedri. Nadamo se da neće ali pripazite crvenu zonu. DS tikava i kukuruza je u toku. Završavajte aprilski rasadnik i ovo je poslednji signala za ovu setvu. Još uvek se seje RPZ, presadnja decembarskog i januarskog rasadnika je u toku. Proverite vaše kupusarice jer se larve Kupusara vešto kriju ispod listova. Lagano nam se bude i puževi pa obratite pažnju na sadnice, obavezna je zaštita kod presadnje. Podsećam vas da kupite vrećice lučica crnog luka za setvu preko cele sezone i obezbedite krompir za naredne turnuse. Pripremite svoje PLZ jer nam uskoro počinje presadnja crvene zone.

Primorje – završavate sadnju svih rasadnika.

Planine – uveliko u DS na otvorenom polju. Postavlja se RPZ i sada se pripremite za sadnju krompira koja počinje 20.04.

OBAVEŠTENJE O NOVIM PONUDAMA

Do **15.05.2026.** biće dostupne za kupovinu dve nove verzije Projekata bašte i tada se povlače iz prodaje, a u pitanju su:

- **Projekat balkon bio bašte**

- **Projekat bašte za 10 gredica**

Obe verzije dostupne su i u verzijama za svaku klimatsku zonu (svoju klimatsku zonu birate na web-stranici).

Tako da su svi baštovani ovog puta dobili **gotovo rešenje gde je svaki korak unapred snimljen, ucrtan i isplaniran** tako da nije moguće napraviti grešku u bašti.

Svaki put kada dođete u svoju baštu znaćete tačno šta treba da radite da biste imali baštu koja vas hrani tokom cele godine.

Ako mislite da bi i vama bilo korisno da imate Projekat za svoju baštu, više informacija o obe verzije Projekata bašte možete pogledati ispod:

<https://tragbiljke.com/projekti-bio-baste/>

Kao što znate iz obaveštenja u prošlim Nedeljnicima, **individualni mentorski rad se neće održavati ove sezone**. I ta opcija članstva na našoj edukativnoj platformi je trenutno zatvorena.

Postoji i drugi vid članstva, a to je kolektivni mentorski rad, ulazak u našu Učionicu, odnosno našu celu Zajednicu.

Pa ako mislite da bi vam pomoglo da imate mene kao svog mentora kome možete da postavljate pitanja u Učionici, ali i da učite iz pitanja drugih baštovana, kao i edukativnog sadržaja koji se nalazi u Čitaonici...

Još uvek se možete prijaviti za mart.

Prijava se vrši preko naše web-stranice popunjavanjem jednostavne ankete. Nakon popunjene ankete kontaktiraće vas naš koordinator Goran Pivašević putem aplikacije Viber sa dodatnim informacijama.

Za anketu kliknite ovde: <https://tragbiljke.com/trag-biljke-ucionica/>

Sledeći Nedeljnik očekujte u naredni ponedeljak.

Do tada, ostanite nam dobro!

Biljana,

Trag Biljke Tim